

OOSTENDSE MUZIEKGESCHIEDENIS 1918-1940

door Norbert HOSTYN

10 HET LERARENCORPS EN DE LEERGANGEN VAN EN IN HET CONSERVATORIUM TEN TIJDE VAN DIRECTEUR JULES TOUSSAINT DE SUTTER

Met de aanstelling tot directeur in juni 1919 van Jules TOUSSAINT DE SUTTER vond de school in de Romestraat een nieuw elan na de – uiteraard wat stille – oorlogsjaren.

Als leraren waren er o.m.

- B. VERCOUILLIE, toezichter-bibliothecaris; ontslag genomen in 1924.
- Ernest PIERKOT (Cul des Sarts, 1857 – Oostende, 1923), kopers; tot aan zijn overlijden.
- MATHYS, fluit; tot aan zijn overlijden.
- Angèle CARDINAEEL, piano; tot aan haar overlijden (1932).
- Emile DEVLIEGER, cello, zelf nog een leerling van het Oostendse conservatorium; aangesteld in 1909 als opvolger van VAN ACKER. Nam ontslag ca. 1918-1919.
- Louis DE STICKERE, hobo; aangesteld in de Gemeenteraad van 2 september 1919 in opvolging van de overleden DE TAEYE.
- Richard DEBEVER, cello; aangesteld in de Gemeenteraad van 2 september 1919 in opvolging van de ontslagnemende Emile DEVLIEGER.
- Gustave STEENACKER, klarinet; aangesteld in de Gemeenteraad van 2 september 1919 in opvolging van de uit zijn functie ontszette DUBUISSON.
- Joseph VAN ROY, piano; aangesteld in april 1920 als opvolging van Jef KEURVELS die was overleden.
- Henri GADEYNE, viool; aangesteld in de Gemeenteraad van 29 november 1921.
- Maxime VANNESTE, piano; aangesteld in de Gemeenteraad van juli 1922.
- Charles DETURCK (Oostende, 1880-1965), kopers; aangesteld in de Gemeenteraad van 23 december 1924 in opvolging van de overleden E. PIERKOT.
- P. TYGAT, toezichter-bibliothecaris; aangesteld in de Gemeenteraad van 23 december 1924.
- Florimond CORSELLIS, viool en altviool; aangesteld in de Gemeenteraad van 15 maart 1929.
- Gentil VANTHUYNE, viool en altviool; aangesteld in de Gemeenteraad van 15 maart 1929.
- Georges VERDONCK, (Oostende, 1904-1970)notenleer; aangesteld in de Gemeenteraad van 15 maart 1929.
- Madeleine HALEWYCK, piano; aangesteld in de Gemeenteraad van 17 februari 1933 in opvolging van de overleden Angèle CARDINAEEL.
- Lucien VAN BRANTEGHEM, notenleer; aangesteld in 1935; in de Gemeenteraad van 10 augustus 1937 aangesteld als secretaris-bibliothecaris.

In 1921 werd er een cursus zang en Nederlandse declamatie opgericht.

Mevrouw Hélène FELTESSE werd lerares zang (Gemeenteraad van 29 november 1921) en in de Gemeenteraad van 7 mei 1923 was er de aanstelling van Rijkaard "Rikke" SCHMITZ als lesgever Nederlandstalige voordracht. Dit laatste was een échte impuls voor het locale amateurtoneellevens.

In 1926 werden nieuwe cursussen gecreëerd : een hogere lessenreeks cello, Franstalige voordracht en muziekgeschiedenis.

De Franstalige voordracht werd toevertrouwd aan Mevr. Anna BENGESCO-PARYS. De cursus muziekgeschiedenis werd gegeven door de heer LEGIER, leraar aan het Oostendse Atheneum.

Als conservatoriumdirecteur in Oostende liet TOUSSAINT DE SUTTER een wel haast unaniem-positieve indruk na : een talentvol man aan wie lang na zijn vertrek nog met eerbied en bewondering werd teruggedacht.

11. CELLIST EN CONSERVATORIUMDIRECTEUR EMILE DEVLIEGER

Oostendenaar Emile DEVLIEGER (8 april 1887), leerling van het locale conservatorium en van het conservatorium in Brussel, was reeds voor 1914-18 alle cellist verbonden aan het Kursaalorkest en had reeds vele binnen- en buitenlandse optredens als cello-virtuoos op zijn palmares (1).

Hij was van 1909 tot ca. 1918-19 leraar cello aan het Conservatorium van Oostende en werd dirigent van het orkest van het Blankenbergse Casino (1913) en directeur van de Blankenbergse Muziekschool (1912). Tijdens de oorlog was hij muzikaal actief in Ierland en Schotland. Na de oorlog woonde DEVLIEGER aanvankelijk in Parijs.

In 1933 werd hij artistiek directeur van het Kursaal. Hij had blijkbaar feeling met de actuele muziek van zijn tijd : zo nodigde hij o.m. Paul HINDEMITH uit.

In september 1933 trad DEVLIEGER op voor de AVRO (Hilversum) met een orkest olv. Albert VAN RAALTE.

Toen Jules TOUSSAINT DE SUTTER in 1936 werd aangesteld als directeur van het Gentse Conservatorium, werd hij in zijn functie opgevolgd door DEVLIEGER. Voor de betrekking van conservatoriumdirecteur in Oostende waren er naast DEVLIEGER nog twee kandidaten : Georges LONQUE en Prosper VAN EECHAUTE. Beide niet-Oostendenaars haalden resp. 6 en 2 stemmen tegen 16 voor DEVLIEGER (Gemeenteraad van 18 september 1936).

Ook tijdens mineur-jaren van de Tweede Wereldoorlog bleef DEVLIEGER directeur. Zijn glorieus moment kwam er in 1949 toen het Conservatorium haar 100—jarig bestaan vierde met heel wat festiviteiten, o.m. een praalstoet.

DEVLIEGER overleed in 1960 na een lange ziekte.

Kandidaten voor zijn opvolging waren om. : Georges MAES, Jef DISPA, Jozef BERDEN. Tussen het overlijden van DEVLIEGER en het aantreden van Georges MAES was Lucien VAN BRANTEGHEM waarnemend directeur.

De echo's over de persoon van DEVLIEGER in zijn functie van conservatoriumdirecteur – niet over zijn muziekkennis – zijn over het algemeen eerder ongunstig.

Lit. :

Echo d'Ostende, 23.09.1933

Ostend Flash, mei 1960

A. CASIER, Oostendse muziekgeschiedenis, in "De Plate", 1987, p. 69.

12. MAXIME VANNESTE

° Duinkerke (F) 1 juni 1889.

Maxime VANNESTE was in het interbellum zowat de huispianist van het Kursaal die er ondermeer vele solozangers begeleidde. Hij was vanaf 1922 ook pianoleraar aan het Oostendse Conservatorium.

Hij was gehuwd met Gabriëlle LIMBOR.

13. AIMÉ MOUQUÉ

Aimé MOUQUÉ werd geboren te Oostende op 7 februari 1894 en overleed er op 16 november 1959.

Hij was leraar aan het Muziekconservatorium van Oostende en aan de Normaalschool van Blankenberge. Hij was tevens orkestmeester in het Casino-Kursaal in Oostende.

In de zomer 1939 werd hij benoemd tot directeur van de Muziekschool van Eeklo.

MOUQUÉ woonde alhier in de Ieperstraat 1, laatst 56.

Hij is de auteur van meerder muziekwerken, o.a; "Carnaval d'Ostende", en het zangstuk met piano en strijkers "A nous.....le rêve".

Hij wordt ook genoemd als de man die ENSOR assisteerde bij het uitschrijven van zijn "Gamme d'Amour". In alle geval dirigeerde hij de uitvoering van "La Gamme d'Amour" in de Oostendse Stadsschouwburg in 1945. Dit was meteen de laatste podium-uitvoering van het werk (choreografie Madeleine LEBBE).

14. CONSTANT MOREAU

Constant MOREAU werd in Wihéries (arr. Mons) geboren op 04.02.1891. Hij studeerde aan het Conservatorium van Mons bij MAYEUR, NOREL en VANDEN EEDEN.

Hij werd aangeworven als muzikant bij het Muziekkorps van de 2e Jagers te Voet.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog volgde hij zijn regiment naar het Ijzerfront, maar studeerde intussen verder.

In 1917 nam hij achter het front - in Lo - deel aan een wedstrijd ter aanwerving van kapelmeesters voor nieuw-gevormde regimenten. Hij werd benoemd tot kapelmeester van het 23^e Linieregiment waarvan hij de officiële mars componeerde.

Na de Eerste Wereldoorlog keerde hij met het regiment naar Oostende terug. Ondertussen studeerde hij verder bij Paul GILSON (contrapunt, fuga, compositie).

In 1923 werd MOREAU kapelmeester van het 3^e Linieregiment te Oostende.

Te Oostende was hij dirigent van de "Cercle Symphonique Edmond Lapon", genoemd naar de Oostendse toondichter, waarmee hij gedurende zeven jaar optrad in het Casino-Kursaal tijdens het Paasverlof. Drie jaar lang was hij ook dirigent van het schouwburgorkest te Oostende.

Naast dit alles was hij dirigent van lokale muziekverenigingen te Veurne (1) en Poperinge, te Diest en te Brussel (2).

MOREAU toondichte meerdere muziekwerken, die nu allen vergeten zijn. Vaak betrof het gelegenheidsstukken.

MOREAU overleed in 1975 in Anderlecht.

NOTEN

1. Muziekmaatschappij Constant MOREAU; gesticht te Veurne op 1 december 1948.
2. Harmonie des Postiers Philantropes.

Lit.

Anoniem, "Constant MOREAU schreef muzikale geschiedenis te Oostende", in : een niet-geïdentificeerd dag- of weekblad, 1975 (ons enkel gekend via krantenknipsels).

15. DE MUZIEKBIBLIOTHEEK VAN HET KURSAALORKEST

Bij de muziek van het vooroorlogse Kursaalorkest stonden de verwachtingen hoog gespannen in de jaren na 1945. In het bouwprogramma van het nieuwe Kursaal werd weliswaar een concertzaal opgenomen, maar van een '(semi-) permanent huisorkest kwam niets meer terecht.

Restte : de ontzaglijke muziekbibliotheek met tientallen strekkende meters kostbare orkestpartituren met telkens de afzonderlijke partijen erbij. Alles netjes geklasseerd in een lokaal hoog boven in het Kursaalgebouw. Met de hoop wellicht deze muziek ooit weer te laten klinken. De jaren gingen voorbij. De boekenrekken raakten bestoft. Het lokaaltje werd een opslagplaats voor decoratiespullen voor de kerst en het nieuwe jaar... En ook de kursaaldirectie was dit slapende pakket liever kwijt dan rijk.

Ondergetekende suggereerde het stadsbestuur – de eigenaar van het materiaal – het geheel over te dragen aan een gespecialiseerde instelling. Gekozen werd voor de muzikafdeling van de Nationale Bibliotheek Albert I in Brussel. De muzikafdeling ging graag op het aanbod in. Per vrachtwagen werd het gehele pakket in mei 1989 naar Brussel overgebracht. Netjes geklasseerd en gecatalogeerd is de muziekbibliotheek van het Kursaal daar nu voor elke belangstellende ter inzage.

Het vorige artikel in dezelfde reeks vindt U op blz. 98/101-105

(wordt vervolgd)

Dank zij de bereidwilligheid en het naaitalent van ons geacht lid mevr. Mariette HOSTYN-DASSEVILLE werd de vlag van de folkloregroep "Les Cent Kilos" op kunstige wijze hersteld.

Het versleten weefsel werd vervangen en de letters en franjes er opnieuw opgenaaid.

Waarvoor onze oprechte dank.

De vlag wordt voor het ogenblik tentoongesteld in ons museum.